SODBA SODIŠČA (četrti senat)

z dne 16. julija 2009*

V zadevi C-5/08,

katere predmet je predlog za sprejetje predhodne odločbe na podlagi člena 234 ES, ki ga je vložilo Højesteret (Danska) z odločbo z dne 21. decembra 2007, ki je prispela na Sodišče 4. januarja 2008, v postopku

Infopaq International A/S

proti

Danske Dagblades Forening,

SODIŠČE (četrti senat),

v sestavi K. Lenaerts, predsednik senata, T. von Danwitz, sodnik, R. Silva de Lapuerta, sodnica, G. Arestis in J. Malenovský (poročevalec), sodnika,

* Jezik postopka: danščina.

generalna pravobranilka: V. Trstenjak,
sodna tajnica: C. Strömholm, administratorka,

na podlagi pisnega postopka in obravnave z dne 20. novembra 2008,

ob upoštevanju stališč, ki so jih predložili:

– za Infopaq International A/S A. Jensen, odvetnica,

– za Danske Dagblades Forening M. Dahl Pedersen, odvetnica,

– za avstrijsko vlado E. Riedl, zastopnik,

– za Komisijo Evropskih skupnosti H. Krämer in H. Støvlbæk, zastopnika,

po predstavitvi sklepnih predlogov generalne pravobranilke na obravnavi 12. februarja 2009

izreka naslednjo

Sodbo

1 Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša, prvič, na razlago člena 2(a) Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi (UL L 167, str. 10) in, drugič, na pogoje za izvzetje dejanj začasnega reproduciranja v smislu člena 5 te direktive.

2 Ta predlog je bil vložen v okviru spora med družbo Infopaq International A/S (v nadaljevanju: Infopaq) in združenjem Danske Dagblades Forening (v nadaljevanju: DDF) glede zavrnitve zahtevka družbe Infopaq za priznanje, da ji ni bilo treba pridobiti privolitve imetnikov avtorskih pravic za dejanja reproduciranja časopisnih člankov z avtomatiziranim procesom, ki zajema njihovo skeniranje in pretvorbo v digitalno datoteko s poznejšo elektronsko obdelavo te datoteke.

Pravni okvir

Mednarodno pravo

3 Člen 9(1) Sporazuma o trgovinskih vidikih pravic intelektualne lastnine iz priloge 1C k Marakeškemu sporazumu o ustanovitvi Svetovne trgovinske organizacije, ki je bil

odobren s Sklepom Sveta z dne 22. decembra 1994 o sklenitvi sporazumov, doseženih v Urugvajskem krogu večstranskih pogajanj (1986 – 1994), v imenu Evropske skupnosti, v zvezi z zadevami, ki so v njeni pristojnosti (UL L 336, str. 1) določa:

„Članice se ravnajo po členih od 1 do 21 Bernske konvencije (1971) in po prilogi k njej. […]“

4 Člen 2 Bernske konvencije za varstvo književnih in umetniških del (Pariški akt z dne 24. julija 1971) v različici po spremembi z dne 28. septembra 1979 (v nadaljevanju: Bernska konvencija) določa:

„(1) Izrazi ‚književna in umetniška dela‘ zajemajo vse stvaritve s književnega, znanstvenega in umetniškega področja, ne glede na način in obliko njihovega izražanja, kot so: knjige, brošure in drugi spisi; […]

[…]

(5) Zbirke književnih ali umetniških del, kot so enciklopedije in antologije, ki glede na izbiro in razpored vsebine pomenijo intelektualne st[va]ritve, so kot takšne zavarovane brez škode za pravice avtorja na vsakem takem delu, ki je sestavni del teh zbirk.

[…]

(8) Varstvo po tej konvenciji ne prihaja v poštev za dnevne novice ali za razne vesti, ki imajo značaj navadnega tiskovnega poročila.“

5 V skladu s členom 9(1) Bernske konvencije imajo avtorji književnih in umetniških del, zavarovanih s to konvencijo, izključno pravico dovoljevati njihovo reproduciranje na kakršen koli način in v kakršni koli obliki.

Pravo Skupnosti

6 Člen 1 Direktive Sveta z dne 14. maja 1991 o pravnem varstvu računalniških programov (91/250/EGS) (UL L 122, str. 42) je določal:

„1. V skladu z določbami te direktive varujejo države članice računalniške programe z avtorsko pravico kot književna dela v smislu Bernske konvencije za varstvo književnih in umetniških del. […]

[…]

3. Računalniški program uživa varstvo, če je izvirno delo v smislu, da je avtorjeva lastna intelektualna stvaritev. Pri odločanju o njegovi primernosti za varstvo se ne uporabijo nobeni drugi kriteriji.“

7 Člen 3(1) Direktive 96/9/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. marca 1996 o pravnem varstvu baz podatkov (UL L 77, str. 20) določa:

„V skladu s to direktivo se z avtorsko pravico varujejo baze podatkov kot take, ki so zaradi izbora ali razporeditve svoje vsebine avtorjeva lastna intelektualna stvaritev. Za določitev njihove upravičenosti do takšnega varstva se ne uporabljajo nobeni drugi kriteriji."

8 V uvodnih izjavah 4, 6, od 9 do 11, od 20 do 22, 31 in 33 Direktive 2001/29 je navedeno:

„(4) Usklajena pravna ureditev avtorske in sorodnih pravic bo zaradi večje pravne varnosti in hkrati z zagotavljanjem visoke stopnje varstva intelektualne lastnine omogočala naložbe v ustvarjalnost in inovacije vključno z omrežno infrastrukturo […]

(6) Brez uskladitve na ravni Skupnosti so lahko posledice zakonodajne dejavnosti na nacionalni ravni, ki so se kot odgovor na tehnološke izzive že začele v številnih državah članicah, občutne razlike v varstvu, s tem pa omejitve prostega pretoka storitev in proizvodov, ki vsebujejo intelektualno lastnino oziroma temeljijo na njej, kar vodi k ponovni drobitvi notranjega trga in zakonodajni neskladnosti. Vpliv takšnih zakonodajnih razlik in negotovosti se bo še povečal z nadaljnjim razvojem informacijske družbe, ki je že znatno povečala čezmejno izkoriščanje intelektualne lastnine. Ta razvoj se bo in se mora še razširiti. Večje pravne razlike

in nejasnosti pri varstvu lahko ovirajo ekonomije obsega za nove proizvode in storitve, ki vsebujejo avtorsko in sorodne pravice.

[…]

(9) Vsakršno usklajevanje avtorske in sorodnih pravic mora temeljiti na visoki stopnji varstva, kajti takšne pravice so za intelektualno ustvarjanje bistvenega pomena. […]

(10) Če naj avtorji ali izvajalci nadaljujejo z ustvarjalnim in umetniškim delom, morajo za uporabo svojega dela prejeti primerno nagrado […]

(11) Strog, dejanski sistem varstva avtorske in sorodnih pravic je eden glavnih načinov za zagotavljanje, da evropska kulturna ustvarjalnost in proizvodnja prejmeta nujna sredstva, ter za varovanje neodvisnosti in dostojanstva umetniških ustvarjalcev in izvajalcev.

[…]

(20) Ta Direktiva temelji na načelih in pravilih, ki so že opredeljena v trenutno veljavnih direktivah na tem področju, še posebej direktivah [91/250] […] in

[96/9], in razvija ta načela in pravila ter jih umešča v kontekst informacijske družbe. Določbe te direktive ne smejo vplivati na določbe navedenih direktiv, razen če v tej direktivi ni drugače določeno.

(21) Ta direktiva naj določi obseg dejanj, ki jih zajema pravica reproduciranja za različne upravičence. To naj poteka v skladu s pravnim redom Skupnosti. Potrebna je široka opredelitev teh dejanj, ki bo zagotovila pravno varnost na notranjem trgu.

(22) Cilja ustrezne podpore razširjanju kulture se ne sme doseči z žrtvovanjem strogega varstva pravic ali z dopuščanjem nezakonitih oblik distribuiranja ponarejenih ali piratskih del.

[…]

(31) Zagotoviti je treba pravično ravnotežje pravic in interesov med različnimi kategorijami imetnikov pravic, pa tudi med različnimi kategorijami imetnikov pravic in uporabnikov varovanih predmetov. […]

[…]

(33) Izključna pravica reproduciranja naj ima izjemo, ki naj dopušča določena dejanja začasnega reproduciranja, ki so prehodne ali naključne reprodukcije in so sestavni in nujni del tehnološkega procesa ter se izvajajo zgolj zato, da se omogoči bodisi učinkovit prenos v omrežju med tretjimi strankami preko posrednika bodisi zakonita uporaba dela ali predmeta. Takšna dejanja

reproduciranja ne smejo imeti lastne ekonomske vrednosti. Kolikor ustrezajo tem pogojem, naj ta izjema zajema dejanja, ki omogočajo brskanje, pa tudi dejanja predpomnjenja vključno s tistimi, ki omogočajo učinkovito delovanje prenosnih sistemov, pod pogojem, da [posrednik] ne spreminja informacij in se ne vmešava v zakonito uporabo tehnologije, ki jo široko priznava in uporablja industrija, za pridobivanje podatkov o uporabi informacij. Uporaba velja za pravilno, kadar je odobrena s strani imetnika pravic oziroma kadar je ne omejuje zakon.“

9 Člen 2(a) Direktive 2001/29 določa:

„Države članice predvidijo za spodaj naštete izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo, neposredno ali posredno, začasno ali stalno, reproduciranje na vsak način in v vsaki obliki, v celoti ali del[no]:

(a) avtorjem za njihova dela“.

10 Člen 5 te direktive določa:

„1. Začasna dejanja [reproduciranja] iz člena 2, ki so prehodna ali spremljevalna ter so sestavni in bistveni del tehnološkega procesa in katerih edini namen je omogočiti:

(a) prenos po omrežju med tretjimi strankami po posredniku, ali

(b) zakonito uporabo

dela ali predmeta sorodnih pravic, ki naj se izvede in ki nima nobenega neodvisnega ekonomskega pomena, so izvzeta iz pravice reproduciranja, ki jo določa člen 2.

[…]

5. Izjeme in omejitve iz odstavkov 1, 2, 3 in 4 naj se uporabijo le v določenih posebnih primerih, ki niso v nasprotju z normalnim izkoriščanjem dela ali drugega predmeta in ne vplivajo pretirano na legitimne interese imetnika pravic.“

11 Člen 6 Direktive 2006/116/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o trajanju varstva avtorske pravice in določenih sorodnih pravic (Kodificirana različica) (UL L 372, str. 12) določa:

„Fotografije, ki so izvirne v smislu, da so avtorjeve individualne intelektualne stvaritve, so varovane skladno s členom 1 [, ki natančno določa trajanje pravic avtorja književnega ali umetniškega dela v smislu člena 2 Bernske konvencije]. Za določitev njihove upravičenosti do varstva se ne uporabljajo nobeni drugi kriteriji. Države članice lahko poskrbijo za varstvo drugih fotografij.“

Nacionalno pravo

12 Člena 2 in 5(1) Direktive 2001/29 sta bila v danski pravni red prenesena s členoma 2 in 11a(1) zakona št. 395 o avtorski pravici (lov nº 395 om ophavsret) z dne 14. junija 1995 (*Lovtidende* 1995 A, str. 1796), kakor je bil spremenjen in kodificiran, med drugim, z zakonom št. 1051 (lov nº 1051 om ændring af ophavsretsloven) z dne 17. decembra 2002 (*Lovtidende* 2002 A, str. 7881).

Spor o glavni stvari in vprašanja za predhodno odločanje

13 Družba Infopaq opravlja dejavnosti na področju spremljanja in analize tiskanih medijev, ki v bistvu obsega pripravljanje povzetkov izbranih člankov iz danskega dnevnega tiska in različnih revij. Ta izbor člankov se opravi glede na teme, ki jih izberejo stranke, v procesu, imenovanem „zbiranje podatkov“. Povzetki se pošljejo strankam po elektronski pošti.

14 Združenje DDF je poklicno združenje danskih dnevnih časopisov, katerega namen je, med drugim, pomagati članom pri vprašanjih v zvezi z avtorsko pravico.

15 Združenje DDF je bilo leta 2005 seznanjeno s tem, da družba Infopaq za gospodarske namene obdeluje časopisne članke brez privolitve imetnikov avtorskih pravic na teh člankih. Ker je združenje DDF menilo, da je taka privolitev nujna za obdelavo člankov v zadevnem procesu, je o tem obvestila družbo Infopaq.

16 Proces zbiranja podatkov ima pet zaporednih faz, ki po mnenju združenja DDF vključujejo štiri dejanja reproduciranja časopisnih člankov.

17 Prvič, uslužbenci družbe Infopaq ročno vpišejo zadevne publikacije v elektronsko bazo podatkov.

18 Drugič, te publikacije se skenirajo, potem ko se odreže hrbtna stran, tako da so listi med seboj ločeni. Del publikacije, ki se bo obdelal, se izbere iz baze podatkov, preden se publikacija vstavi v optični čitalec (skener). Skeniranje omogoča, da se iz vsake strani publikacije ustvari datoteka v obliki TIFF („Tagged Image File Format“). Po končanem skeniranju se datoteka TIFF prenese na strežnik OCR („Optical Character Recognition“) (optično prepoznavanje znakov).

19 Tretjič, strežnik OCR datoteko TIFF pretvori v podatke, ki se lahko računalniško obdelajo. Med tem procesom se slika vsakega znaka spremeni v digitalno kodo, iz katere računalnik razbere vrsto znaka. Na primer, slika črk „TDC“ se preoblikuje v podatek, ki ga računalnik lahko obdela kot črke „TDC“ in spremeni v tekstovno obliko, ki jo računalniški sistem lahko prepozna. Ti podatki se shranijo kot tekstovne datoteke, ki se lahko preberejo s katerim koli urejevalnikom besedila. Proces OCR se konča z izbrisom datoteke TIFF.

20 Četrtič, tekstovna datoteka se analizira, da bi se v njej poiskale predhodno določene ključne besede. Za vsako najdeno besedo se ustvari datoteka, v kateri se navedejo naslov, oddelek in stran publikacije, kjer je navedena ključna beseda, ter vrednost, izražena v odstotkih od 0 do 100, da bi se označil položaj te ključne besede v besedilu in tako olajšalo branje članka. Da bi se pri branju članka še bolj olajšalo iskanje te besede, se

skupaj z njo navede še pet besed pred njo in pet besed za njo (v nadaljevanju: odlomek, sestavljen iz enajstih besed). Ta proces se konča z izbrisom tekstovne datoteke.

21 Petič, proces zbiranja podatkov se konča z izdajo spremnega lista za vsako stran publikacije, kjer je navedena ključna beseda. Spremni list je lahko na primer tak:

„4. november 2005 – *Dagbladet Arbejderen*, stran 3:

TDC: 73 % ‚prihodnja prodaja skupine za telekomunikacije TDC, ki bi jo morala prevzeti'".

22 Družba Infopaq je izpodbijala trditev, da je za tako dejavnost nujna privolitev imetnikov avtorskih pravic, in je pri Østre Landsret vložila tožbo proti združenju DDF, s katero je predlagala, naj se temu združenju naloži, da družbi Infopaq prizna pravico uporabe zgoraj navedenega procesa brez privolitve tega poklicnega združenja ali njegovih članov. Ker je Østre Landsret to tožbo zavrnilo, je družba Infopaq pri predložitvenem sodišču vložila pritožbo.

23 Predložitveno sodišče meni, da ni sporno, da privolitev imetnikov avtorskih pravic za opravljanje dejavnosti spremljanja tiskanih medijev in pripravljanja povzetkov ni potrebna, če ta obsega fizično branje vsake publikacije, izbor upoštevnih člankov na podlagi predhodno določenih ključnih besed in ročno izdelavo spremnega lista za avtorja povzetka, na katerem sta navedena ključna beseda v članku in položaj članka v publikaciji. Stranki v postopku v glavni stvari prav tako soglašata glede dejstva, da je pripravljanje povzetka samo po sebi zakonito in da se zanj ne zahteva privolitev imetnika navedenih pravic.

24 Poleg tega se ne izpodbija, da navedeni proces zbiranja podatkov vključuje dve dejanji reproduciranja, in sicer izdelavo datotek TIFF pri skeniranju natisnjenih člankov in izdelavo tekstovnih datotek s pretvorbo datotek TIFF. Poleg tega ni sporno, da se pri tem procesu reproducirajo deli skeniranih člankov, saj se odlomek iz enajstih besed shrani v računalniški spomin, enajst besed pa se natisne na papir.

25 Vendar stranki v postopku v glavni stvari ne soglašata glede vprašanja, ali gre pri zgoraj navedenih dejanjih za dejanji reproduciranja v smislu člena 2 Direktive 2001/29. Prav tako si nasprotujeta glede vprašanja, ali so vsa dejanja v postopku v glavni stvari v tem primeru zajeta z izvzetjem iz pravice reproduciranja, ki ga določa člen 5(1) te direktive.

26 V teh okoliščinah je Højesteret prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo ta vprašanja:

„1. Ali se lahko shranjevanje in nato tiskanje odlomka članka v publikaciji, sestavljenega iz ključne besede ter petih besed pred njo in petih besed za njo, šteje za dejanje reproduciranja, ki je upravičeno do varstva, določenega v členu 2 Direktive [2001/29]?

2. Ali je treba upoštevati okoliščine, v katerih se opravi dejanje reproduciranja, da bi se navedeno dejanje lahko štelo za ‚prehodno' v smislu člena 5(1) Direktive 2001/29?

3. Ali se lahko začasno dejanje reproduciranja šteje za ‚prehodno', če se reproduciranje opravi na primer z izdelavo tekstovne datoteke na podlagi slikovne datoteke ali z iskanjem besednega niza na podlagi tekstovne datoteke?

4. Ali se lahko začasno dejanje reproduciranja šteje za ‚prehodno', če se del reprodukcije, ki zajema enega ali več odlomkov iz besedila, sestavljenih iz enajstih besed, shrani?

5. Ali se lahko začasno dejanje reproduciranja šteje za ‚prehodno', če se del reprodukcije, ki zajema enega ali več izpisov odlomkov iz besedila, sestavljenega iz enajstih besed, natisne?

6. Ali je treba upoštevati stopnjo tehnološkega procesa, na kateri se opravi začasno dejanje reproduciranja, da bi ga bilo mogoče šteti za ‚sestavni in bistveni del tehnološkega procesa' v smislu člena 5(1) Direktive 2001/29?

7. Ali se lahko začasno dejanje reproduciranja šteje za ‚sestavni in bistveni del tehnološkega procesa', če zajema ročno skeniranje celotnih časopisnih člankov, s čimer so ti preoblikovani iz tiskanega medija v digitalni medij?

8. Ali se lahko začasno dejanje reproduciranja šteje za ‚sestavni in bistveni del tehnološkega procesa', če zajema tiskanje dela reprodukcije, ki obsega enega ali več odlomkov iz besedila, sestavljenih iz enajstih besed?

9. Ali se pojem ‚zakonita uporaba' iz člena 5(1) Direktive 2001/29 nanaša na vsako vrsto uporabe, ki ne zahteva privolitve imetnika avtorskih pravic?

10. Ali pojem ‚zakonita uporaba' iz člena 5(1) Direktive 2001/29 zajema skeniranje celotnih časopisnih člankov, ki ga opravi podjetje, poznejšo obdelavo reprodukcije ter shranjevanje in morebitno tiskanje dela reprodukcije, ki obsega enega ali več odlomkov iz besedila, sestavljenih iz enajstih besed, za dejavnost pripravljanja povzetkov tega podjetja, tudi če imetnik avtorskih pravic v ta dejanja ni privolil?

11. Kakšna merila se lahko uporabijo za presojo, ali imajo začasna dejanja reproduciranja ‚neodvisen ekonomski pomen' v smislu člena 5(1) Direktive 2001/29, če so izpolnjeni drugi pogoji določbe?

12. Ali je treba povečanje uporabnikove učinkovitosti zaradi začasnih dejanj reproduciranja upoštevati pri presoji, ali imajo dejanja ‚neodvisen ekonomski pomen' v smislu člena 5(1) Direktive 2001/29?

13. Ali se skeniranje celotnih časopisnih člankov, ki ga opravi podjetje, poznejša obdelava reprodukcije ter shranjevanje in morebitno tiskanje dela reprodukcije, ki obsega enega ali več odlomkov iz besedila, sestavljenih iz enajstih besed, brez privolitve imetnika avtorskih pravic lahko šteje za ‚določene posebne primere, ki niso v nasprotju z normalnim izkoriščanjem' navedenih člankov in ‚ne vplivajo pretirano na legitimne interese imetnika pravic' v smislu člena 5(5) Direktive 2001/29?"

Vprašanja za predhodno odločanje

Uvodna ugotovitev

27 Na začetku je treba opozoriti, da je iz zahtev po enotni uporabi prava Skupnosti in iz načela enakosti razvidno, da je treba pojme iz določbe prava Skupnosti, ki – kakor določbe iz Direktive 2001/29 – ne vsebuje izrecne napotitve na pravo držav članic za določitev njenega pomena in obsega, običajno razlagati v vsej Skupnosti neodvisno in enotno (glej zlasti sodbi z dne 6. februarja 2003 v zadevi SENA, C-245/00, Recueil, str. I-1251, točka 23, in z dne 7. decembra 2006 v zadevi SGAE, C-306/05, ZOdl., str. I-11519, točka 31).

28 Te zahteve so še posebej pomembne v zvezi z Direktivo 2001/29, glede na besedilo njenih uvodnih izjav 6 in 21.

29 Avstrijska vlada zato ne more uspešno uveljavljati, da so države članice tiste, ki morajo opredeliti pojem „delno reproduciranje“ iz člena 2 Direktive 2001/29 (glej v tem smislu v zvezi s pojmom „javnost“ iz člena 3 iste direktive zgoraj navedeno sodbo SGAE, točka 31).

Prvo vprašanje

30 Predložitveno sodišče s prvim vprašanjem v bistvu sprašuje, ali je treba pojem „delno reproduciranje“ v smislu Direktive 2001/29 razlagati tako, da zajema dejanji shranjevanja odlomka iz besedila, sestavljenega iz enajstih besed, v računalniški spomin in tiskanje takega odlomka na papir.

31 Poudariti je treba, da v Direktivi 2001/29 ni opredeljen niti pojem „reproduciranje“ niti pojem „delno reproduciranje“.

32 V teh okoliščinah je treba ta pojma opredeliti glede na besedilo in sobesedilo določb člena 2 Direktive 2001/29, kjer sta navedena, ter ob upoštevanju vseh ciljev te direktive in mednarodnega prava (glej v tem smislu zgoraj navedeno sodbo SGAE, točki 34 in 35 ter navedena sodna praksa).

33 Člen 2(a) Direktive 2001/29 določa, da imajo avtorji izključno pravico, da dovolijo ali prepovedo reproduciranje svojih del v celoti ali delno. Iz tega je razvidno, da je z avtorjevo pravico, da dovoli ali prepove reproduciranje, zaščiteno „delo“.

34 Vendar je glede tega iz sistematike Bernske konvencije, zlasti iz njenega člena 2(5) in (8), razvidno, da se za varstvo nekaterih vsebin kot književnih in umetniških del predpostavlja, da so intelektualne stvaritve.

35 Podobno so v skladu s členom 1(3) Direktive 91/250, členom 3(1) Direktive 96/9 in členom 6 Direktive 2006/116 dela, kakršna so računalniški programi, baze podatkov ali fotografije, zaščitena z avtorsko pravico le, če so izvirna v smislu, da so avtorjeve lastne intelektualne stvaritve.

36 Glede na to, da Direktiva 2001/29 uvaja usklajeno pravno ureditev avtorske pravice, temelji na enakem načelu, kakor je razvidno iz njenih uvodnih izjav 4, od 9 do 11 in 20.

37 V teh okoliščinah se lahko avtorska pravica v smislu člena 2(a) Direktive 2001/29 uporablja le glede vsebine, ki je izvirna v smislu, da je avtorjeva lastna intelektualna stvaritev.

38 Glede delov dela je treba ugotoviti, da ni nikjer v Direktivi 2001/29 ali drugi upoštevni direktivi navedeno, da se ti deli obravnavajo drugače kot celotno delo. Iz tega je razvidno, da so ti deli zaščiteni z avtorsko pravico, saj kot takšni pripomorejo k izvirnosti celotnega dela.

39 Različni deli dela so tako ob upoštevanju ugotovitev v točki 37 te sodbe zaščiteni na podlagi člena 2(a) Direktive 2001/29, če vsebujejo nekatere elemente, ki so izraz lastne intelektualne stvaritve avtorja tega dela.

40 Glede obsega take zaščite dela je iz uvodnih izjav od 9 do 11 Direktive 2001/29 razvidno, da je njen glavni cilj vzpostavitev visoke ravni varstva, med drugim za avtorje, saj naj bi jim omogočala, da za uporabo svojih del, tudi kadar se ta dela reproducirajo, prejmejo primerno nagrado, da bi lahko nadaljevali svoje ustvarjalno in umetniško delo.

41 Podobno je v uvodni izjavi 21 Direktive 2001/29 navedena zahteva po širokem pojmovanju dejanj, zajetih s pravico reproduciranja.

42 Ta zahteva po široki opredelitvi navedenih dejanj je sicer opazna tudi v besedilu člena 2 navedene direktive, kjer so uporabljeni izrazi kot „neposredno ali posredno“, „začasno ali stalno“, „na vsak način“ in „v vsaki obliki“.

43 Varstvo, ki ga določa člen 2 Direktive 2001/29, mora imeti zato širok obseg.

44 Avtorjeva lastna intelektualna stvaritev, navedena v točki 37 te sodbe, pri časopisnih člankih običajno izvira iz načina predstavitve vsebine in iz jezikovnega izražanja. Poleg tega v postopku v glavni stvari ni sporno, da so časopisni članki kot taki književna dela, zajeta z Direktivo 2001/29.

45 Glede elementov takih del, ki so zaščiteni, je treba navesti, da so sestavljeni iz besed, ki obravnavane posamično niso intelektualna stvaritev avtorja, ki jih uporablja. Zgolj z izbiro, razporeditvijo in kombinacijo teh besed lahko avtor izvirno izrazi svojo ustvarjalnost in doseže rezultat, ki je intelektualna stvaritev.

46 Besede kot take torej niso elementi, ki jih zajema varstvo.

47 Vendar glede na zahtevo po široki razlagi obsega varstva, ki ga določa člen 2 Direktive 2001/29, ni mogoče izključiti možnosti, da lahko bralec iz nekaterih posamičnih povedi ali celo nekaterih delov povedi zadevnega besedila dojame izvirnost publikacije, kakršna je časopisni članek, ker iz njih razbere element, ki je sam po sebi lastna intelektualna stvaritev avtorja tega članka. Take povedi oziroma taki deli povedi so torej lahko predmet varstva, ki ga določa člen 2(a) navedene direktive.

48 Glede na te preudarke lahko reprodukcija odlomka zaščitenega dela, ki – kakor ti v postopku v glavni stvari – vsebuje enajst zaporednih besed iz tega dela, pomeni delno reproduciranje v smislu člena 2 Direktive 2001/29, če – kar mora preveriti predložitveno sodišče – tak odlomek vsebuje element dela, ki je sam po sebi avtorjeva lastna intelektualna stvaritev.

49 Poleg tega je treba poudariti, da proces zbiranja podatkov, ki ga uporablja družba Infopaq, omogoča reprodukcijo odlomkov več zaščitenih del. Pri tem procesu se namreč odlomek, sestavljen iz enajstih besed, reproducira vsakič, ko se ključna beseda pojavi v zadevnem delu, poleg tega pa se pogosto uporablja več ključnih besed, saj nekatere stranke od družbe Infopaq želijo pripravljanje povzetkov na podlagi več meril.

50 Tako se v tem procesu poveča verjetnost, da družba Infopaq opravlja delno reproduciranje v smislu člena 2(a) Direktive 2001/29, saj se zaradi kopičenja navedenih odlomkov lahko obnovijo daljši fragmenti, ki lahko odražajo izvirnost zadevnega dela, saj vsebujejo več elementov, ki so lahko lastna intelektualna stvaritev avtorja tega dela.

51 Glede na navedeno je treba na prvo vprašanje odgovoriti, da pojem delnega reproduciranja v smislu člena 2 Direktive 2001/29 lahko zajema dejanje v procesu zbiranja podatkov, in sicer shranjevanje odlomka zaščitenega dela, sestavljenega iz enajstih besed, v računalniški spomin in njegovo tiskanje, če so tako reproducirani elementi lastna intelektualna stvaritev njihovega avtorja, kar mora preveriti predložitveno sodišče.

Vprašanja od drugega do dvanajstega

52 Če pojem delnega reproduciranja zaščitenega dela v smislu člena 2 Direktive 2001/29 zajema dejanja v postopku v glavni stvari, je iz členov 2 in 5 navedene direktive razvidno, da brez privolitve zadevnega avtorja takšno reproduciranje ni mogoče, razen če to reproduciranje izpolnjuje pogoje, določene v členu 5 te direktive.

53 V teh okoliščinah predložitveno sodišče z vprašanji od drugega do dvanajstega v bistvu sprašuje, ali dejanji reproduciranja, ki se opravita med procesom zbiranja podatkov, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, izpolnjujeta pogoje, določene v členu 5(1) Direktive 2001/29, in ali se torej ta proces lahko izvede brez privolitve zadevnih imetnikov avtorskih pravic glede na to, da je namenjen pripravi povzetka časopisnih člankov in zajema skeniranje teh člankov v celoti, shranjevanje odlomka, sestavljenega iz enajstih besed, in njegovo tiskanje.

54 Člen 5(1) Direktive 2001/29 določa, da je dejanje reproduciranja izvzeto iz pravice reproduciranja, ki jo določa člen 2 te direktive, le če izpolnjuje pet pogojev, in sicer če:

– je to dejanje začasno;

– je prehodno ali spremljevalno;

– je sestavni in bistveni del tehnološkega procesa;

– je edini namen tega procesa omogočiti prenos po omrežju med tretjimi strankami po posredniku ali zakonito uporabo dela ali predmeta sorodnih pravic, in

– navedeno dejanje nima nobenega neodvisnega ekonomskega pomena.

55 Najprej je treba poudariti, da so ti pogoji kumulativni, tako da če eden od njih ni izpolnjen, dejanje reproduciranja na podlagi člena 5(1) Direktive 2001/29 ni izvzeto iz pravice reproduciranja, ki jo določa člen 2 te direktive.

56 V zvezi z razlago vsakega od teh pogojev je treba nato opozoriti, da je treba v skladu z ustaljeno sodno prakso določbe direktive, ki odstopajo od splošnega načela, ki ga uvaja ta direktiva, razlagati ozko (sodbi z dne 29. aprila 2004 v zadevi Kapper, C-476/01, Recueil, str. I-5205, točka 72, in z dne 26. oktobra 2006 v zadevi Komisija proti Španiji, C-36/05, ZOdl., str. I-10313, točka 31).

57 To velja za izvzetje, določeno v členu 5(1) Direktive 2001/29, ki je odstopanje od splošnega načela, ki ga uvaja ta direktiva, namreč da se za vsako reproduciranje zaščitenega dela zahteva privolitev imetnika avtorske pravice.

58 To velja toliko bolj, ker je treba to izvzetje razlagati ob upoštevanju člena 5(5) Direktive 2001/29, ki določa, da se navedeno izvzetje uporabi le v nekaterih posebnih primerih, ki niso v nasprotju z normalnim izkoriščanjem dela ali drugega zaščitenega predmeta in ne vplivajo pretirano na legitimne interese imetnika pravic.

59 V skladu z uvodnimi izjavami 4, 6 in 21 Direktive 2001/29 je treba tudi pogoje, določene v členu 5(1) te direktive, razlagati ob upoštevanju zahteve po pravni varnosti avtorjev v zvezi z varstvom njihovih del.

60 V tej zadevi družba Infopaq trdi, da dejanji reproduciranja v postopku v glavni stvari izpolnjujeta pogoj prehodnosti, saj se reprodukcije na koncu procesa elektronskega iskanja izbrišejo.

61 Glede tega je treba ob upoštevanju tretjega pogoja, navedenega v točki 54 te sodbe, ugotoviti, da je namen začasnega in prehodnega dejanja reproduciranja omogočiti izvedbo tehnološkega procesa, katerega sestavni in bistveni del mora biti to dejanje. V teh okoliščinah navedeni dejanji ob upoštevanju načel, navedenih v točkah 57 in 58 te sodbe, ne smeta presegati tistega, kar je nujno potrebno za dobro delovanje tega tehnološkega procesa.

62 Pravna varnost imetnikov avtorskih pravic med drugim zahteva, da shranjevanje in brisanje reprodukcije nista odvisna od samovoljnih človeških posegov, zlasti ne od posegov uporabnika zaščitenih del. V tem primeru namreč nikakor ne bi bilo zagotovljeno, da bo zadevna oseba dejansko izbrisala nastalo reprodukcijo ali da jo bo v vsakem primeru izbrisala, ko njen obstoj ne bo več upravičen glede na njeno funkcijo omogočanja izvedbe tehnološkega procesa.

63 Taka ugotovitev je potrjena z uvodno izjavo 33 Direktive 2001/29, v kateri so kot značilni primeri dejanj iz člena 5(1) te direktive našteta dejanja, ki omogočajo brskanje („browsing“), pa tudi dejanja predpomnjenja („caching“), vključno s tistimi, ki omogočajo učinkovito delovanje prenosnih sistemov. Taka dejanja so že po definiciji opravljena in izbrisana samodejno in brez človeških posegov.

64 Glede na navedeno je treba ugotoviti, da je dejanje mogoče opredeliti kot „prehodno“ v smislu drugega pogoja, določenega v členu 5(1) Direktive 2001/29, le če je njegovo trajanje omejeno na obseg, ki je nujno potreben za dobro delovanje zadevnega tehnološkega procesa, pri čemer velja, da mora biti ta proces avtomatiziran, tako da se ta reprodukcija izbriše samodejno, brez človeškega posega, takoj ko je opravljena njena funkcija omogočanja izvedbe takega procesa.

65 V postopku v glavni stvari ni mogoče takoj izključiti možnosti, da je mogoče prvi dve dejanji reproduciranja v tem postopku, to sta izdelava datotek TIFF in izdelava tekstovnih datotek s pretvorbo datotek TIFF, opredeliti kot prehodni, če se reprodukciji samodejno izbrišeta iz računalniškega spomina.

66 Dalje glede tretjega dejanja reproduciranja, to je shranjevanja odlomka, sestavljenega iz enajstih besed, v računalniški spomin, dokazi, predloženi Sodišču, ne omogočajo presoje, ali je tehnološki proces avtomatiziran tako, da se ta datoteka izbriše iz računalniškega spomina brez človeškega posega in v kratkem časovnem obdobju. Predložitveno sodišče mora tako preveriti, ali je njen izbris odvisen od volje uporabnika reprodukcije in ali obstaja tveganje, da bi ta datoteka ostala shranjena po opravljeni funkciji izvedbe zadevnega tehnološkega procesa.

67 Vendar ni sporno, da družba Infopaq z zadnjim dejanjem reproduciranja v procesu zbiranja podatkov izdela reprodukcijo, ki ni računalniška. Vsebine datotek, ki vsebujejo odlomke, sestavljene iz enajstih besed, natisne in tako reproducira te odlomke na papir.

68 Če je ta reprodukcija natisnjena na takem fizičnem mediju, izgine zgolj ob uničenju tega medija.

69 Ker je poleg tega izbris navedene reprodukcije – ker s samim procesom zbiranja podatkov očitno ni mogoče uničiti takega medija – odvisen zgolj od volje uporabnika takega procesa, za katerega nikakor ni gotovo, da se bo navedeni reprodukciji želel odreči, obstaja tveganje, da bo v skladu s potrebami uporabnika obstajala dalj časa.

70 V teh okoliščinah je treba ugotoviti, da zadnje dejanje v procesu zbiranja podatkov v postopku v glavni stvari, med katerim družba Infopaq natisne odlomke, sestavljene iz enajstih besed, ni prehodno dejanje v smislu člena 5(1) Direktive 2001/29.

71 Poleg tega iz dokumentov, poslanih Sodišču, ni razvidno niti ni bilo zatrjevano, da bi tako dejanje lahko bilo spremljevalno.

72 Iz navedenega je razvidno, da navedeno dejanje ne izpolnjuje drugega pogoja, določenega v členu 5(1) Direktive 2001/29, in ga zato ni mogoče izvzeti iz pravice reproduciranja, ki jo določa člen 2 te direktive.

73 Iz tega je razvidno, da procesa zbiranja podatkov v postopku v glavni stvari ni mogoče opraviti brez privolitve imetnikov avtorskih pravic, in zato ni treba preučiti, ali štiri dejanja, ki jih ta proces zajema, izpolnjujejo druge pogoje, določene v navedenem členu 5(1).

74 Na vprašanja od drugega do dvanajstega je treba torej odgovoriti, da dejanje tiskanja odlomka, sestavljenega iz enajstih besed, ki se opravi med procesom zbiranja podatkov,

kakršen je ta v postopku v glavni stvari, ne izpolnjuje pogoja prehodnosti, določenega v členu 5(1) Direktive 2001/29, zato tega procesa ni mogoče opraviti brez privolitve zadevnih imetnikov avtorskih pravic.

Trinajsto vprašanje

75 Ob upoštevanju odgovora na vprašanja od drugega do dvanajstega na trinajsto vprašanje ni treba odgovoriti.

Stroški

76 Ker je ta postopek za stranke v postopku v glavni stvari ena od stopenj v postopku pred predložitvenim sodiščem, to odloči o stroških. Stroški, priglašeni za predložitev stališč Sodišču, ki niso stroški omenjenih strank, se ne povrnejo.

Iz teh razlogov je Sodišče (četrti senat) razsodilo:

1. **Pojem delnega reproduciranja v smislu člena 2 Direktive 2001/29/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 22. maja 2001 o usklajevanju določenih vidikov avtorske in sorodnih pravic v informacijski družbi lahko zajema dejanje v procesu zbiranja podatkov, in sicer shranjevanje odlomka zaščitenega dela, sestavljenega iz enajstih besed, v računalniški spomin in njegovo tiskanje, če so tako reproducirani elementi lastna intelektualna stvaritev njihovega avtorja, kar mora preveriti predložitveno sodišče.**

2. Dejanje tiskanja odlomka, sestavljenega iz enajstih besed, ki se opravi med procesom zbiranja podatkov, kakršen je ta v postopku v glavni stvari, ne izpolnjuje pogoja prehodnosti, določenega v členu 5(1) Direktive 2001/29, zato tega procesa ni mogoče opraviti brez privolitve zadevnih imetnikov avtorskih pravic.

Podpisi